

WILLIAM BLAKE VERSEI

TARTALOM

KÖLTŐI VÁZLATOK

A TAVASZHOZ

A NYÁRHOZ

AZ ŐSZHÖZ

A TÉLHEZ

AZ ESTI CSILLAGHOZ

A REGGELHEZ

DAL

DAL

DAL

DAL

DAL

ŐRÜLT DAL

A MÚZSÁKHOZ

PROLÓGUS EGY IV. EDWARDRÓL TERVEZETT TRAGÉDIÁHOZ

AZ ÁRTATLANSÁG DALAI

BEVEZETÉS

A PÁSZTOR

AZ EKHÓ-TELI ZÖLD

A BÁRÁNY

A NÉGER KISFIÚ

A SZIROM

A KÉMÉNYSEPRŐ

AZ ELVESZETT FIÚCSKA

A MEGTALÁLT FIÚCSKA

KACAGÓ DAL

BÖLCSŐDAL

AZ ISTENI ÁBRÁZAT

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

ÉJ

TAVASZ

DAJKADAL

CSECSEMŐ ÖRÖM

ÁLOM

A MÁSOK BÁNATA

A TAPASZTALÁS DALAI

BEVEZETÉS

A FÖLD VÁLASZA

A GÖRÖNGY ÉS A KAVICS

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

AZ ELVESZETT KISLÁNY

A MEGTALÁLT KISLÁNY

DAJKA-ÉNEK

A KÉMÉNYSEPRŐ

A BETEG RÓZSA

A LÉGY

AZ ANGYAL

TIGRIS

A TIGRIS

ÉN KEDVES RÓZSAFÁM
Ó, NAPRAFORGÓ
A LILIOM
SZERELMEK KERTJE
A KIS CSIBÉSZ
LONDON
AZ EMBERI LÉNYEG
A CSECSEMŐ BÁNATA
A MÉREGFA
AZ ELVESZETT KISFIÚ
AZ ELVESZETT KISLÁNY
TIRZÁHOZ
AZ ISKOLÁSFÍÚ
AZ AGG BÁRD SZAVA
ISTENI KÉPMÁS

KÉZIRATOS VERSEK ÉS TÖREDÉKEK

NE VALLD MEG SZERELMEDET
A PARTRA LEFEKÜDTEM ÉN
ARANY KÁPOLNA
BARACK-CSENÉSRE KÉRVE ZSIVÁNYT
HALLOTTAM
BÖLCSŐDAL
A TEMZEI NÉPET BÁNOM IS ÉN
NEM JOBB GYÖNYÖRRE KELNI FEL
ROSSZRA VAK A SZERELEM
A VADVIRÁG ÉNEKE
HÓPEHELY
ŐSI IGAZSÁG
MIRTUSZFÁMHOZ
A KARD A MORD PUSZTÁN DALOLT
HA MÁRIS LETÉPED
A TARTÓZKODÁS PORT TERÍT
ÖRÖKLÉT
GAZDAGSÁG
VÁLASZ EGY LELKÉSZNEK
A SZERELEM MEGRIASZT
SZÉPEK ÉDES ÉKE
ANNA FLAXMAN ÚRASSZONYNAK
SZELLEMEM, MINT SZÖRNYŰ VAD
VOLTAIRE, ROUSSEAU, HIÁBA MIND
REGGEL
MADÁRSZERELEM
A MOSOLY
AZ ARANY HÁLÓ
A LÉLEKUTAZÓ
AZ ÁLMOK ORSZÁGA
A KRISTÁLY-SZOBA
WILLIAM BOND
AZ ANGYAL
„ŐRÜLT” - MONDTÁK
HOMÉROSZI HŐS
VAN, AKI
MIT LÁTTAM: A SÍRÜREGET
FELRIADTAM EGY HAJNALON
AZ ÖRÖKKÉVALÓ EVANGÉLIUM

KÖLTŐI VÁZLATOK

(1783)

A TAVASZHOZ

Óh harmatosfürtű, ég angyala,
A reggel tiszta ablakain át
Tekints nyugati szigetünkre, mely
Kórusban zengi jöttöd, óh Tavasz!

A hegyek beszélnek s a figyelő
Völgyek hallják; vágyó szemünk a te
Tündöklő sátrád lesi: gyere már
S tedd tájainkra szentelt lábodat.

Jöjj Kelet dombjairól, s szeleink
Hadd csókolják illatos köntösöd;
Lehelleted hív; szórd gyöngyeidet
Földünkre, melyet szerelmed emészt.

Óh, ékesítsék drága ujjaid;
Verje keblét csókod zápora; tedd
Arany koronád bús fejére, hisz
Szerény kontyát teérted tűzte fel!

(Szabó Lőrinc)

A NYÁRHOZ

Ó, ki virulva kelsz át völgyeinken,
Nyár, zabolázd meg büszke méneid,
Enyhítsd cimpáik lángoló tűzét!
Gyakran veréd fel arany sátrád itt
S aludtál tölgyeink között, s mi néztük
Rózsás tagjaid s virágzó hajad.

Sűrű árnyak alatt hangod gyakorta
Hallott, hogy tüzes kocsiján a dél
Elvágatott a menny mélyén; pihenj meg
Forrásainknál, s mohos völgyeinkben,
Kristályfolyók partján dobd el selyem
Palástod és vesd magad a habokba:
A völgyek kevély pompádban szeretnek.

Ezüst-lantú bárdjaink híresek,
Ifjaink bátrabbak, mint Dél szülötte,
És lányaink szebbek víg táncaikban:
Van ének itt és bűvösszavú hangszer
S édes visszhang s víz, tiszta, mint az ég,
S a tikkadt főkön babérkoszorú.

(Somlyó György)

AZ ŐSZHÖZ

Ó, gyümölcssterhes és szőlők levétől
Vérfoltos Ősz, ne menj még, ülj le árnyas
Tetőm alatt; itt jó, ha megpihensz,
S hangold vidám sipomhoz hangod, ó, hadd
Libbenjenek az év leányai!
Virágok és gyümölcs dalát dalold.

„A kis bimbó a napra tárja kelyhét
És szerelem fut remegő érében,
Száz virág ring a reggel homlokán és
Dúsan virul az este fényes arcán,
Mígnem a füstös Nyár dalába fog
S fejére tollas felhő hint virágot.

Gyümölcs-illatban fürdenek a légi
Szelleme, s a szárnyas gyönyör a kertben
Kóborol vagy a fákra ül s dalol.”
Így énekelt, ülvén, az édes Ősz,
Majd megborzongva felkelt és a dombok
Fölött eltűnt, itthagya drága terhét.

(Somlyó György)

A TÉLHEZ

„Ó, Tél! rekeszd el gyémánt ajtaid:
Észak tiéd: ott ástad mélyre odvas,
Sötét lakásod. Ne rázd meg tetőid
S ne zúzd szét oszlopaid vas-kocsiddal.”

Nem hallgat rám s a tátott-száju mélység
Felett elvágat, acél viharát
Kirántva; már felnézni sem merek,
Mert ő az úr széles világ fölött.

De nézd az örült szörnyet! csontjain
A bőr feszül s a nyögő szirtre hág:
Csenddé hervaszt mindent, lerongyolódik
Kezén a föld s elfagy a zsenge élet.

Sziklákon trónol, s hasztalan kiáltoz
A tengerész, szegény! kire vihar tör,
Míg elmosolyodik az ég s a bőgő
Szörnyet Hekla-hegyi odvába visszaűzi.

(Somlyó György)

AZ ESTI CSILLAGHOZ

Ó, szőke haju angyala az estnek,
Most, míg a nap megül a hegyeken, gyűjtsd
Lángra szerelmi fáklyád, és sugárzó
Koronáddal mosolyogj ágyainkra!
Mosolyogj szerelmeinkre, s míg az ég
Kék függönyét elhúzd, hintsd ezüst
Harmattal a virágokat, ha jókor
Álomra hajtják édes szemüket.
A tóban ringasd el a szeleket,
Ints csendet parázsló szemekkel, és
Ezüsttel mosd el a homályt. Hamar, jaj,
Hamar itthagysz; aztán a farkas ordít
S az oroszlán szeme izzik a fák közt:
Nyájaink gyapja szentelt harmatodtól
Csillog; ó, nézd s vedd oltalmadba őket.

(Somlyó György)

A REGGELHEZ

Ó, szent szűz, hófehérben! tárd az ég
Arany kapuját, és suhanj, suhanj;
Ébressz mennyei hajnalt, keltsd kelet
Kamráin a fényt, és hozd el a mézes
Harmatot, megcsillantva nappalunkat.
Sugárzó reggel, köszöntsd a napot,
E korán kelő vadászt, ó, jelenj meg
Koturnusodban dombhajlatainkon.

(Tandori Dezső)

DAL

Mezőn kószáltam boldogan,
Nyár pompáját izleltem én,
Míg Amor herceg nem suhant
A nap sugárain felém.

Hajamba font liliomot,
Rózsát fejemre, vérszinüt;
Kertjébe vélem elfutott,
Ahol gyönyör száll mindenütt.

Szárnyamra harmatcsepp esett,
Dalom naptól izzóra vált;
Selyem hálóval meglesett
És fényes kalitjába zárt.

Most tréfál vélem, játszogat,
Leül mellém, mig dalolok;
Széjjelfeszíti szárnyamat,
És gúnyol, hogy már rab vagyok.

(Vámosi Pál)

DAL

Mosolyomat, selyem
Ruhám s vágyó dalom
Ellopta szerelem;
S a puszta Fájdalom
Ad síromra bükkfa-tetőt;
Így végezik hű szeretők.

Arca, akár a menny,
Ha gyantás rügy fakad.
Ó, mért épp ő ilyen
Szép, kinek szíve fagy?
Kebble szent sír a vágyak
Minden zarándokának.

Ásót, kapát ide
S egy szemfedőt nekem,
S zúgjon vihar szele,
Ha kész a sírhelyem:
Ott fekszem én, akár a rög.
A hű szerelem elszökött!

(Somlyó György)

DAL

Együtt összhang s szerelem
Lelkeden és lelkemen.
Ágaink keverve fenn
S gyökereink odalenn.

Ágainkon örömek,
Csiripelők, édesek;
Lábunk alatt halk erek:
Ártatlanság, szeretet.

Rajtad almát hord az ág,
Rajtam tündöklő virág;
Lombod hinti illatát,
Benne lágy a gerle-ágy.

Fiókáit eteti,
Bús énekét lengeti;
Lombod búbájjal teli
A szerelmet hirdeti.

Ott fészkel a szerelem,
Ott alszik az éjeken
S nappal ugrál eleven
Ágaink közt szüntelen.

(Weöres Sándor)

DAL

A tánc be jó, be szép,
A lány, a lenge dal,
Csak nézd a lány szemét,
Ha ajka suttogásba hal.

Kacagva völgy s a domb
Én úgy szeretem, ha zeng,
Elűzve mind a gond,
Pásztor-nevetés ha cseng.

Kunyhóban is be jó,
Sorsunk sötét, vagy habfehér,
A hús lugas mily ringató,
A dél gyümölcseinkre tér.

A tölgypad kedves itt,
Hol tölgyek árnya int,
S a vénék kedvelik
Mulatozásaink.

Mindenkit szeretek én,
De Kittyt jobb szeretem,
Te vagy e föld kerekén,
Kitty, a mindenem.

(Görgey Gábor)

DAL

Jöjj, szép emlékezés,
Pendítsd meg ideged,
És míg zenéd a széllel
Száll, tűn, lebeg,

A patakpartra ballagok,
Hol sok szerelmes andalog,
Horgászva tünde álmokat,
Mik siklanak a víz alatt.

Iszom a tiszta árból
S a kendelic dalát
Hallgatom álmodozva
A napon át.

S ha jő az éj, lelek
Egy sírni-jó helyet,
Borult völgyeken kelve által,
Halk melankóliámmal.

(Somlyó György)

ŐRÜLT DAL

A zord szél zúg,
Diderget a fagy.
Késő van, aludj,
Hagyd a kínokat.
A csúcsot Keleten
Hajnal festi be fenn
S a friss madársereg
Már füttyöget.

Fény-borított
Ég boltja alá
Megszomorított
Dalom nyögve száll:
Az éj fülébe cseng,
Sír tőle a nap;
A vad szél őriöngve tombol
S a vihar szárnyra kap.

Mint szörny, kit rejt a felleg:
Üvölt kínom.
Az éj után esengek,
Az éjt hívom.
Háttal fordulok keletnek,
Hol öröm árja reszket,
Mert fénykarmával az ég
Agyamba tép.
(*Képes Géza*)

A MÚZSÁKHOZ

Ha Ida árnyas szirtfokán,
Vagy napkeleti termeken,
Az elnyugvó nap csarnokán,
Hol most az ősi dal - pihen;
Ha mennyben jártok, Szépeim?
Vagy földünk zöldelő ölén,
Vagy a lég kéklő térein,
Szelek dallamszülő helyén;
Ha tengermélyi sziklaszál
Vonzott, víz kristály-hús tere?
Ligetszám sarjadó koráll?
Költészet Kilenc Hütlene!
Elhagyátok szerelmetek?
Megannyi bárd vágyálma volt!
A húrok már csak tengenek.
Fogytán a dal, a hang koholt.
(*Tandori Dezső*)

PROLÓGUS EGY IV. EDWARDRÓL TERVEZETT TRAGÉDIÁHOZ

Egy dörgő szózatot s nyelvet, betömni
A háború torkát! Mikor az Ősztön
Megrázkódik, és örületbe hajtják
A lelket, ó, ki állhat ellen? És ha
Az elnyomottak lelke vív a bomlott
És meggyötört légben, ki állhat ellen? -
Midőn az őrvongás forgószele
Száll Isten trónjáról, s komor szemölde
Egymásnak úzi a nemzeteket;
S a Bűn a harc fölé terjeszti szárnyát
S a Halál habjain vígan evez;
Mikor örök tűzre vetik a lelket
S a mézárhláson ujjong a Pokol,
Ki állhat ellen? Ó, ki tette ezt?
Az Úr trónjánál majd ki felel érte?
A Királyok s földünk urai tették!
Ne halljad, Ég, a te Szolgáid tették!

(Somlyó György)

AZ ÁRTATLANSÁG DALAI

(1789)

BEVEZETÉS

Völgy vadonján jártam én
Fújva könnyü énekem,
S egy kisgyermek szállt felém,
És kacagva szólt nekem:

„Báránról fújj dalt, dudás!”
Fújtam boldogan neki.
„Újra, nem kell semmi más!”
Fújtam, s hulltak könnyei.

„Dobd el vígszavú dudád,
S dúdold vígan éneked!”
Dúdoltam a dalt tehát,
S ő mosolygott, könnyezett.

„Ülj le, s könyvbe írd, legyen
Mások kincse is dalod!”
S míg eltűnt egy felleget,
Kezem nádszálért kapott,

Ez lett tollam, parlagi,
S megfestvén a kék vizet,
Víg dalom leírtam én:
Hallja minden kisgyerek.

(Gergely Ágnes)

A PÁSZTOR

Milyen édes a pásztori sors!
Bolyong, míg az égen a Nap;
Ballagjon a nyája után,
Dicsérje az égi Urat.

A kis ártatlan bari szól,
Anyabirka válasza kel;
Tudják, a közelben az őr,
Aki békéjükre ügyel.

(Weöres Sándor)

AZ EKHÓ-TELI ZÖLD

Kél égre a Nap,
S a világ vitorább;
Sok víg harang csöng,
A Tavaszra köszönt;
Pacsirta, rigó
És más millió
Madár vele szól
A bokrok alól,
Míg mi játszunk s köszönt
Az Ekhó-teli Zöld.

Ősz János nevet,
Gondot tovavet,
Ül tölgyek alatt,
Hol a többi, ki agg.
Játszunk, nevetik,
S mondják vele mind:
„Ez, épp ez volt nekünk
Fiu-, lány-örömünk,
Mikor miránk köszönt
Az Ekhó-teli Zöld.”

Míg már fáradt a gyermek,
És víg kedve ernyed;
A nap is leszáll,
S tréfánk vele száll.
Körül, anyja ölében,
Fivér s nővér szelíden,
Mint fészken madár,
Kész szunnyadni már,
S csak a csöndre köszönt,
Feketülve, a Zöld.

(Devecseri Gábor)

A BÁRÁNY

Barikám, ki növelt?
Barikám, ki nevelt?
Mondd, ki adta éltedet,
S parti réten jó fűvet;
S adta rád ez örömet:
Fényes gyapju-köntösöd;
S gyengéd bégetésedet,
Mely vidámít völgyeket?
Barikám, ki növelt?
Barikám, ki nevelt?

Barikám, tudom ám,
Barikám, mondom ám:
A neve, mint a tiéd,
Vállalja Bárány nevét,
Bájos ő és nyájas ő,
Kisgyermekként születő,
Bárány te és gyermek én,
Minket hívnak a nevén.
Isten óv, barikám.
Isten áld, barikám.

(Weöres Sándor)

A NÉGER KISFIÚ

Anyám a vad Délen szült engemet,
Bőröm koromszín, ám lelkem fehér!
Angyalfehér az angol kisgyerek,
Én koromszín, mint fény nem járta éj.

Anyám egy fa tövén oktatgatott,
S míg ültünk ott, s élveztük hűvösét,
Ölébe vett, egy csókot is adott,
S így szólt, Keletnek lendítve kezét:

„Lásd, kél a nap! A napban isten ül,
Ő szórja ránk a fényt, a meleget,
Hajnalban enyhülést, délbe derűt
Tőle kapnak vadak, fák, emberek.

E kurta létben megeddzük magunk,
Mert vakít ám az égi Szeretet;
Ében testünk, korom ábrázatunk
Felhőfátylunk csak, árnyvető berek.

Mert ha lelkünk a fényt elbírja már,
Foszlik a felhőnk, s az Úr így kiált:
»Arany sátramnál örvendj, mint a nyáj,
Szememfénye, berkedből jöjj ki hát!«”

Ha egyszer ében felhőm szétfoszol,
S fehér felhőd is, angol kisgyerek,
Így szólok hozzád én is, amikor
Az Úr sátránál örvendek veled:

„Legyezlek, míg megszokod a sugárt,
Miben az Úr térdén törleszkedünk,
Cirógatom ezüst hajad puhán,
S te majd szeretsz, mert egyformák leszünk.”

(Szabó Magda)

A SZIROM

Vidám kicsi Veréb!
Szelid szírom-ágyon
Nyugodalmad légyen.
Nyílként szálltál elébb,
Bölcsőd ringatva véd
Keblem közelében.

Pici kis Vörösbegy!
Szelid szírom-ágyon
Nyugodalmad légyen.
Ne zokogj már többet,
Pihenj, kis Vörösbegy,
Keblem közelében.

(Képes Géza)

A KÉMÉNYSEPRÓ

Süvölvény koromban sírba szállt anyám,
És apám egy-kettő túlادott fián,
Bár semmit se tudtam, jajgatni alig -
Hát a kéményt kotrom, koromban nyakig.

Tom Dacre, a kölyök, sírt a borotva láttán,
Göndör volt a gyapja, mint a birka hátán.
„Hallgass! - szóltam én rá. - Jobb lesz kopaszon,
Mert szőke bozontod nem lepi korom.”

Végül elcsitult; s még aznap éjszaka
Álmod lát, csudásat, Tom Dacre, haj-haja!
Ím ezer koporsó, koromfekete,
Ezer kéményseprőt fektettek bele.

Angyal repül arra, fényes kulcsa volt,
Nyit vele koporsót, fölkel mind a holt;
Egy zöld réten ugrál végig a sereg,
Egy folyóba, zsupsz, be! s jól megfürdenek.

Gönceiket hagyják, s meztelen-fehéren
Szállnak fellegek közt, cicáznak a szélben;
Szól az Angyal: „Tom! csak jól viseld magad,
És meglásd, az Isten fiának fogad.”

Mikor Tom fölébredt, sötét volt körül;
Hej, munkára! seprő, zsák előkerül;
Hajnal dere csíphet, Tom fütytel felel;
Dolgon nyüzsgölődő! félni sose kell.

(Kormos István)

AZ ELVESZETT FIÚCSKA

Apám, apám, hová sietsz úgy,
Ne nyújtsd meg léptedet,
Szólj, szólj, apám, kér kisfiad,
Mert másképp elveszek.

Sötét az éj, az apja sehol,
Csupa harmat a kisgyerek,
Mély a bozót, s ő egyre zokog,
S a ködkép ellebeg.

(Tellér Gyula)

A MEGTALÁLT FIÚCSKA

A lápon az elveszett fiú,
Kit elcsalt kósza lidérc,
Sír, ám vele jár az Úr, s most odaáll
Fehérben, az apjaként.

Csókolja elébb, majd fogja kezét
S az anyjához vezeti,
Aki bús, halovány, s sír a völgy során,
Míg kisfiát keresi.

(Tellér Gyula)

KACAGÓ DAL

Ha az erdő zöld, ha a lomb kacag,
Csengőn kacarász a futó patak;
Kacajos kedvünk fel az égig zsong,
És visszakacag zajára a domb;

Ha felkacag ép zöldjével a rét,
A szöcske a színre kacagva kilép,
S dalol Emmuska, Zsuzsi, Marika
Aranyos csöpp szája: hahaha!

S ha madár ül a hűsben, friss, kacagó,
S az asztalon itt csersznye, dió -
Gyere, légy boldog, a víg hahota
Dali kórusa felzendül: hahaha!

(Gergely Ágnes)

BÖLCSŐDAL

Édes álom, ernyőd
Rejtse az arany csecsemőt,
Hints patak-csobogást
Boldog holdsugáron át.

Álom, pihe-szemöldököd
Övezi a csecsemőt,
Álom-angyal, szeretet,
Lengj a gyermekem felett.

Éji hű mosolyok,
Örömömre szálljatok,
Hű anya-mosolyok,
Éjet átvarázsolók.

Galambbúgás-sóhajok,
Álmodat el nem hajszolók.
Mosolyok, libbenők,
Galambbúgást búvölők.

Szúnyj, szúnyj, kisbaba,
E világ álma, mosolya;
Szúnyj, szúnyj az éjen át,
Míg fölötted sír anyád.

Édesem, arcodon
A szent képét olvasom.
Mint te most, csecsemő,
Sírt értem a Teremtő.

Értem, érted, bárkiért,
Amikor bölcsőbe fért.
Hogyha képét láthatod:
Égi orca, rád-mosolyog.

Rád, ránk, énreám,
Csecsemő lett hajdanán,
S a mosolygó csecsemő
Eget-földet békítő.

(Weöres Sándor)

AZ ISTENI ÁBRÁZAT

Irgalom, Jóság, Szeretet
S Béke... - hány tört imát
Küldöz e boldog négy erény
Elé a földi gyász.

Mert ez a boldog négy erény
Az Úr, szelíd Atyád,
És ez a boldog négy erény
Az Ember, a Család.

Emberszívű az Irgalom,
A Jóság - földi test,
A Szeretet menny-föld-arcot ölt
S a Béke - földi mezt.

Mert aki bármely ég alatt
Fohászkodik, szegény,
Égi-földi formátokat
Imádja, négy erény.

Zsidó? Török? Pogány? Szeresd
Az ember-alakot!
Hol Béke s Irgalom lakik,
Az Isten lakik ott.

(Kardos László)

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

Egy szentesütörtökön volt: ártatlan kicsikék
Ballagtak kettesével - csupa piros, csupa zöld, csupa kék -
Elöl fehér botokkal két szürkülő egyházfi ballagott -
S Pál katedrálisába folytak be, mint a temzei habok.

Micsoda tömeg volt az, ezer londoni virág!
Ott ültek csapatokban, csupa ragyogás, csupa láng!
Tömeg zsongása-zümje, de csak csöpp bariké;
Fiú- és lánykezek ártatlan érdeje nyúlt az Ég felé.

S most felszállott a hangjuk, akár az orkán ereje,
Felszállott, mint a mennybolt harmonikus döreje.
Ott ültek köztük a szegények istápjai, pár szelid agg;
Légy irgalmas, sohase üzd el ajtódtól az angyalokat.

(Kardos László)

ÉJ

Az alkonycsillag fellobog,
Leáldozott a nap;
Nem pittyen már madártorok.
Hol lelem ágyamat?
Mint rózsza az ágról,
Az ég lugasáról
Az éjbe ragyog
A hold, s csak mosolyog.

Zöld rét, édes liget, juhok
Öröme, áldjon ég!
Hol nyáj legelt, most angyalok
Nesztelen talpa lép.
Megáldják özönnel
Nem muló örömmel
Valahány bimbó van,
Valahány alvó van.

Óvják a pihés fészkeket,
Sok szeles madarat,
A barlang-alvóhelyeket:
Ne érjen vész vadat;
És ha síróra lelnek,
Kinek ágyban a helye
Álomba ringatják,
Szenderét virrasztják.

Ha farkas prédáért üvölt,
A könnyük csordogál,
Úgy oltanak szomjú dühét,
Csak élhessen a nyáj!
De ki nem kap kegyelmet,
Fogadják a lelket,
Kísérik sietve
Rég ígért egekbe.

Ott az oroszlán rőt szeme
Sír arany könnyeket,
Ott meglágyul kemény szive,
A nyáj közt lépeget,
És szól: „Elmosta kórunk
És a vérszomjat rólunk
Az, ki kegyesség,
Tökéletesség.

Bárány, most itt legelhetek
Veled, s szunnyadhatom,
Sirhatok, emlegethetem,
Ki neveddel rokon.
Mert az élet vizében
Arany lett sörényem,
S ragyognak a szálak,
Míg őrzöm a nyáját.”

(Szabó Magda)

TAVASZ

Flóta, mind
Szólj megint!
Szárny-öröm,
Fény-özön;
A madár
Völgybe' jár,
Fölsuhan
Vidoran,
Vidoran, vidoran, míg az év ráköszön.

Kis fiú,
Semmi bú;
Kicsi szűz,
Tiszta tűz;
Kakas-szó,
Harsanó,
Gyerek-száj,
Kiabálj,
Vidoran, vidoran, míg az év ráköszön.

Barikám,
Jövök ám,
Nyalogasd
Nyakamat,
Megfogom
Gyapjadat,
Csókolom
Arcodat,
Vidoran, vidoran, míg az év ráköszön.

(Weöres Sándor)

DAJKADAL

Ha gyerek szava zeng a zöld fűvön,
Dombon nevetése ha cseng,
Odabent a szívem csendben pihen,
S kint is minden csupa csend.

„Gyertek haza már, lebukóban a nap,
Mindjárt harmat esik,
Játékból elég, haza hát, csemeték,
Holnap reggelig.”

„Hagyj játszani még, fent fényben az ég,
S nappal ki feküdne le?
S még ég fele száll a kis madár,
S a domb barival tele!”

„Hát jó, de csak épp, míg a fény ki nem ég,
Aztán haza, ágyba, úgy ám!” -
Nosza, mind szalad, kiabál, kacag,
S visszhangzik a domb valahány.

(Tellér Gyula)

CSECSEMŐ ÖRÖM

„Jaj, nincs nevem.
Csak két napos vagyok.”
Minek nevezzelek?
„Örömem végtelen.
Gyönyör a nevem.”
Öröm legyen veled.

Édes gyönyör.
Alig élt két napot.
Gyönyör, köszöntelek.
Csak mosolyogj,
Csak dalolok.
Gyönyör legyen veled!

(Jánosy István)

ÁLOM

Angyal-óvta éjszakán
Álmom árnyat font reám:
Ott hevertem fű között,
Eltévedt kis hangya jött,

Fáradt, riadt, elesett
Vándor, ráesteledett;
Hangyaárkon-bokron át
Hozta csepp panaszszavát:
„Sírnak-e a kis pulyák?
Hallják apjuk sóhaját?
Most keresnek: hol vagyok;
Most csak bújik mind s zokog.”

Szánalmamnak könnye hullt.
S jánosbogár fénye gyúlt;
Kérdés hangzott: „Mely balog
Szólít éji silbakot?”

Járok, földi üstökös,
Míg az éjbogár köröz:
Elvezérel majd zaja;
Kotródj, kis vándor, haza.”

(Tandori Dezső)

A MÁSOK BÁNATA

Láthatok búsulni mást
S ne érezném bánatát?
Láthatok-e szenvedőt,
Hogy ne vigasztaljam őt?

Látva könnyet más szemén,
Bánatát ne osszam én?
Apa síró kisfiát
Nézze, s bú ne járja át?

Ülhet némán egy anya,
Míg szorong, sír magzata?
Nem, nem, ó, ez nem lehet,
Ez nem eshet soha meg.

S ki mosolyt hint, merre jár,
Hallva, hogy egy csöpp madár
Bútól, gondtól sujtva zeng,
S egy kisdéd kínban mint eseng:

Nem ül fészkéhez talán,
S enyhít szíve bánatán?
Vagy a kis bölcső felett
Nem sír gyermek-könnyeket?

S ülve éjt-napot vele,
Könnyeit nem törli le?
Nem, nem, ó, ez nem lehet,
Ilyet soha nem tehet.

Örömét szétosztva mind
Szinte kisdéd lesz megint,
A bú ismerőjeként
Hordja bánatunk felét.

S ne hidd, míg száll sóhajod,
Hogy Teremtőd nincsen ott,
És ne hidd, ha könnyezel,
Hogy Teremtőd nincs közel.

Belénk oltja örömét:
Hogy bajunk ő zúzza szét,
És míg meg nem enyhülünk,
Mellénk ül és sír velünk.

(Tótfalusi István)

A TAPASZTALÁS DALAI

(1794)

BEVEZETÉS

Halld hát! A Bárd beszél!
Ki múlt-jelen-jövőbe lát,
Ki hallja még
A Szent Igét,
Mely ősi fák között kiált,

S megtévedt lelkeken
Zokog, ha hull az esti dér,
Hogy úr legyen
A zord egen
Míg tűnő fénye újra él!

„Térj vissza, visszatérj,
Ó, Föld, a fűből égre láss,
Fáradt az éj,
És lomha, mély
Álmából jó a pirkadás!

Elég a búcsu már!
Elmenned nem szabad!
Vízpart, sudár
Csillagsugár
Tiéd, amíg felkél a nap.”

(Gergely Ágnes)

A FÖLD VÁLASZA

Felnéz a Föld. Körül
Éj van, félelmes, fénytelen.
Csönd megkövül,
Csak kín feszül
Ősz fűrtjein s a félelem.

„Vízpart a börtönöm,
Balvégzet ártó ujjá fog,
Láncod nyögöm,
Fagyos közöny!
S az ősök atyja fenn zokog.

Zokogj, boldogtalan!
Álnok, vad, önző rettenet!
Béklyóiban
A Vágy hogyan
Gyűjtson fel ifjú szűzeket?

Elrejtí mámorát
A rügyfakasztó szép Tavasz?
Ha nap leszállt,
Szánt-vet tovább
Sötét, vak éjben a paraszt?

Törd szét e láncokat,
Velőmig hat a vas foga!
Legálnokabb,
Rút kárhozat:
Szabad szerelmek gyilkosa.”
(Gergely Ágnes)

A GÖRÖNGY ÉS A KAVICS

„A szerelem önnön javát
Nem űzi, nincs magára gondja,
De másnak édes enyhet ad,
És Eget épít a Pokolra.”

Így dalolt a kis Göröngy,
Rúgta barmok lába,
Ám a Kavics a patakban
Ezt fonta dalába:

„A szerelem csak enjavát
Kergeti, mást kéjébe törve,
Örvend, ha másnak gondot ad,
S Poklot épít az Égi körbe.”
(Somlyó György)

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

Istennel való dolog,
Hogy ha Kánaán a hon,
Ennyi kiseded nyomorog:
Vész el uzsorahasznokon?

Sírás hangja, reszketeg:
Dal lehet? Öröm dala?
Zengik éhes kisededek?
Ó, e hon nyomortanya.

Gyatra napja nem ragyog,
Éltető földek sehol,
Útjain tövisbozót:
Itt az örök tél honol.

Mert ahol van jó eső,
És a nap nem torzvigyor,
Nincs éhen halt csecsemő,
Szívet ínség nem tipor.

(Tandori Dezső)

AZ ELVESZETT KISLÁNY

Jövendőbe látok
Abból prófétálok:
Hogy majd a föld felébred
(Ezt jól szivedbe véssed!)

Felkél és megkeresi,
Őt, ki mestere neki,
S akkor a sivatag
Kert lesz az ég alatt.

*

Hol a déli ég
Hervadatlan ég
Ott feküdt maga
Gyönyörű Ryka.

Járt, kelt, vándorolt,
Hol vadmadár dalolt,
Csak hét nyarat élt,
Kicsi Ryka félt:

„Álom, jöjj körém,
Fa, hajolj fölém,
Sír apám-anyám:
Hol alhat az a lány?

Pusztába veszett
Kicsi gyermeked,
Hogy alhat Ryka,
Mikor sír anya!

Ha szive fáj nagyon,
Én sem alhatom -
Ha anyád elaludt,
Ryka hagyd a bút.

Vont szemöldü éj,
Vad a puszta, mély,
Lámpám hold legyen,
Mig lehunyom szemem.”

Ryka szűnnyadott,
S köré álltak ott
Nagy ragadozók,
Vad barlanglakók.

Fenséges oroszlán
Nézte a kisleányt,
Halkan járta körül
S a megszentelt föld örült.

Leopárd, tigris ott
A lány körül játszadozott,
Hajbókolt az oroszlán vén
Fején az aranysörény,

Nyalogatta szűz kebelét
S nyakára hullatta szét
- Mig lángszeme égetett -
A rubint könnycseppeket,

Nagy nősténye ezalatt
Felfedte a szép tagokat,
S a szűz-meztelen lányt
Vitték a barlang iránt.

(Hajnal Anna)

A MEGTALÁLT KISLÁNY

Bús szülők éjen át
Keresik Rykát:
A mély völgy hallgatag,
Sír a sivatag.

Búval epedtek,
Jajtól rekedtek,
Kéz-kézben hét napon
Bolygnak vad utakon.

Hét éjjel alszanak
Szívszorító árny alatt,
Álmukban sír a lány,
Éhségtől halovány,

Úttalan úton lép,
Tévelyg a képzelt kép,
Elhalón sír, jajong,
Gyengülve csak bolyong.

Kél nyugtalanságból,
Szorongó alvásból
Szegény anya sírva,
S lába már nem bírja.

Büövezett asszonyát
Ura viszi tovább,
S előttük keresztbe
Egy oroszlán teste.

A szív futva fut,
Vissza nincsen ut,
Leroskadtak ők
A nagy sörény előtt.

Zsákmánya körül
Szaglászva örül,
Megnyalta kezük
Némán megállt velük,

Nézték nagy szemét...
S mily meglepetés!
Szellem, ki előttük áll,
Arany-páncélos király.

Kezében korona,
Aranyhaj zuhataga
Arany vállára borul,
A gond szivükről le hull.

„Kövessetek!” - s hangja sziven
Fogta őket szeliden: -
„Ne sírjatok, palotám
Húsén alszik a lány.”

Kövelték ők a csodás
Vezetőt, szűz látomást:
S látták: lánykájuk ott
Tigrisek közt szunnyadott.

Máig is élnek lenn,
Magányos völgyölen,
Farkas nyí, oroszlán bög,
Mégsem félnek ők.

(Hajnal Anna)

DAJKA-ÉNEK

Mikor gyerekzsivaj száll a rétek felől
S a völgy valamit susog,
Elmémben feltámad az ifjuság
És belesápadok.

Gyertek haza, gyermekek, nyugszik a nap,
Már éjnek harmata kél;
Nappal, kikelet játszva leperreg,
S itt leskell a tél meg az éj.

(Gergely Ágnes)

A KÉMÉNYSEPRŐ

Keserves hóbuckák között
Kis fekete pont jajong, nyöszörög.
„Ej, hol apád, ej, hol anyád?”
„Templomba ment, istent imád.

Mert örvendtem, ha a nyár ragyogott,
Mert víg voltam télvíz idején,
Halál-gúnyába bújtatott
S jajgatni tanított két szülém.

S mert vígan táncolok és dalolok,
Nem ért, úgy vélik, sérelem,
S most áldanak Istent, királyt, papot -
Így, földi nyomorból épül a menny.”

(Tandori Dezső)

A BETEG RÓZSA

Beteg virág vagyok:
Láthatatlan féreg
Éji vihar szárnyán
Egy szirmomra tévedt;

Ágyat vetett bennem,
Szép kármin ölemben,
S most sötét szerelme
Titkon megöl engem.

(Képes Géza)

A LÉGY

Kis legyecske,
Játszi nyarad
Összetört buta
Kezem alatt.

Nem vagyok én is
Légy, mint te, szegény?
S nem vagy te ember,
Akárcsak én?

Nekem is izlik
A tánc, dal, a méz,
Mig le nem üt
Egy vaksi kéz.

Ha a tudat élet
És sugár
És a tudat
Hiánya halál:

Akkor én boldog
Légy vagyok,
Akár élek,
Akár halok.

(Szabó Lőrinc)

AZ ANGYAL

Álmot láttam, mily talány!
Voltam szűz királyleány,
Angyal őrzött, égi sarj,
Ne érintsen semmi baj.

S mert könnyem hullott végtelen,
Megtörölte két szemem,
Könnyem hullott, gyors özön,
Elrejtettem örömöm.

Akkor elszállt, menekült;
Rózsa-reggel felderült;
Illant könny és félelem,
Dárda, vért lett fegyverem.

S mire gyorsan visszatért,
Óvott már a dárda, vért,
Mert ifjuságom elrepült,
S fűrtjeimre hó terült.

(Vámosi Pál)

TIGRIS

Tigris, tigris, csóvafény
Éjszakáknak erdején,
Mily kéz adta teneked
Szörnyü és szép termeted?

Mily mélyben, ég-tájakon
Izzott a szemed vakon?
Volt tüzét felkapni vész?
Volt-e megragadni kéz?

Szived izmait mi csel
És mi váll csavarta fel?
És mikor vert, volt erő,
Kéz-láb, dacia vakmerő?

Volt pöröly? és lánc-e, több?
Mily kohón forrt a velőd?
Volt üllő? volt vad kapocs,
Gyilkos présével dacos?

Hogy a csillagfény kigyult
S az ég nedves könnye hullt,
Rád mosolygott Alkotód?
Ki bárányt is alkotott?

Tigris, tigris, csóvafény
Éjszakáknak erdején,
Mily kéz adta teneked
Szörnyü és szép termeted?

(Kosztolányi Dezső)

A TIGRIS

Tigris! Tigris! éjszakánk
Erdejében sárga láng,
Mely örök kéz szabta rád
Rettentő szimetriád?

Milyen katlan, mily egek
Mélyén gyúlt ki a szemed?
Szárnyra mily harc hőse kelt,
Aki e tűzhöz nyúl ni mert?

Milyen váll és mily művész
Fonta szíved izmait? És
Mikor elsőt vert szived,
Milyen kar s láb bírt veled?

Milyen pöröly? mily vasak?
Mily kohóban forrt agyad?
Mily üllőre mily marok
Törte gyilkos terrorod?

S amikor befejezett,
Mosolygott rád a mestered?
Te voltál, amire várt?
Aki a Bárányt, az csinált?

Tigris! Tigris! éjszakánk
Erdejében sárga láng,
Mely örök kéz szabta rád
Rettentő szimetriad?

(Szabó Lőrinc)

ÉN KEDVES RÓZSAFÁM

Virág, felém ágaskodóban,
Május-szépe, kínálta magát;
„Van egy kedves Rózsafám”, szóltam,
S nem kellett a drága virág.

Akkor kedves Fácskámhoz mentem:
Öröm napon, éjjelen is;
De a féltékeny elfordult menten,
S gyönyöröm ma csupán a tövis.

(Gergely Ágnes)

Ó, NAPRAFORGÓ

Ó, napraforgó, ki e földet unod
S csak a nap léptét követed,
Álmodsz csupa fény égaljat ott,
Hol e vándor célja lehet:

Hol az Ifjú, mind, ki a sírig epedt,
Hol a Szűz, hó-szemfedeles,
Fölkél s odavágyik a tájra, melyet
Napraforgóm keres.

(Tandori Dezső)

A LILIOM

A szerény Rózsa tüskét nyújtogat,
A jámbor juh ijesztő szarvakat;
A tündöklő-szép Liliom be boldog:
Ijesztés, tüske nem ejt rajta foltot.

(Képes Géza)

SZERELMEK KERTJE

A Szerelmek Kertjébe mentem;
S azt hittem, csal a szemem:
A közepén kápolna állt
Tünt zöld játszó-helyemen.

Ajtaja zárva, fölötte
A Tiltó Szó fogadott;
És végignézttem a Kerten -
Hány drága virágot adott;

Most sír volt mind a sok ágyás,
Sírkő-erdő meredt;
Papok, éjfeletén, jártak körén,
Tövisen, csalánon nem volt már mire vágynom.

(Tandori Dezső)

A KIS CSIBÉSZ

Anyám, a templom csak zord jégverem,
Jószagu kocsma a kedves helyem;
Dicsérni kell-e szó? ölembe hull a jó;
Nem kap ilyet a sok magas mennyben lakó.

De volna csak templomban nagy trakta sörrel,
Pattogó tűzzel, efféle víg gyönyörrel!
Imára éneket fujnánk, jó szenteset,
Templomban csücsülnénk, amig lehet.

Igébe szomjazván inna papunk,
Madár se repeshet szebben, mint repesne hadunk;
Jó Tántorgó-néne örök-ájtatos képe
Elvert kölykökre, bőjtire, virgácsra többé nem nézne.

Viháncos kedvünkre bólintana
Fölöttünk az Isten, mint jó apa;
Az iszos Ördögre nem szólna dörögve,
Itatná, csókolná, bujdatná köntösbe.

(Kormos István)

LONDON

Sikátor mélyén lépdelek
A Temze partjához közel,
És minden arcon jel remeg,
Bűn és bánat marta jel.

Gyereksírból, ha fűl, eseng,
S ha jaj sikolt a férfiből,
Panaszból, átokból, ha zeng,
Az értelem bilincse szól.

Kéményseprő hangja száll,
S templomot rémitve kél,
Omlék paloták falán
Zsoldos hangja, mint a vér.

És hallom, amint éjféltájt
Ifjú szajha csecsemőt
Átkoz és dögvészt kiált
Megposhadt hitvesek előtt.

(Radnóti Miklós)

AZ EMBERI LÉNYEG

Nem volna Irgalom, ha nem
Éhezne köztünk senki sem;
S Jóság se, ha a föld fia, mint
Mi, boldog volna mind.

A béke - kölcsönös rettegés,
Dagad az önző szeretet, és
Lappang a Gaz kezén a csel,
Mérgét gonddal hinti el.

Szent félelemben ő leül,
Könnyet iszik a föld, körül:
Talpa alatt ver gyökeret
Az Alázatos Rémület.

S feje fölött máris komor
Titkok árnya omol,
S a Titkokon a Hernyó és a Légy
Táplálja életét.

S a Bűn gyümölcse búvik ott,
Piros és édes: szíhatod,
S ahol az árny egész vak, ott
Fészket egy holló-pár rakott.

Föld s víz istene mind nekilát,
Keresi-kutatja ezt a Fát,
De hasztalan kutatja, ha
Az Emberi Agyban nőtt ez a Fa.

(Kardos László)

A CSECSEMŐ BÁNATA

Apám sírt, anyám jajgatott,
S hipp-hopp, e zord földön vagyok,
Pőre kisdéd, vinnyogó,
Mint egy ködbe bujt manó.

Apám karján csápolok,
A pólyáimmal harcolok,
De hiába fáradok,
Hát anyám mellén duzzogok.

(Szabó Magda)

A MÉREGFA

Mérgem jóbarátra szállt:
Szóltam róla, vége hát.
Haragom ellenségre gyúlt:
Nem szóltam róla, el se múlt.

Megnőtt - félve öntözöm -
Folyvást hull a könny-özön;
Mosolyom a napfény ott
S puha, álnok fortélyok.

Nappal nőtt és éjen át,
S almát villantott az ág;
Ellenségem látta: fény,
S tudta azt is, még enyém,

S átszökött a kert falán
Fátylas éjnek évadán,
Vígan látom délelőtt
Fám tövén kinyúlva őt.

(Gergely Ágnes)

AZ ELVESZETT KISFIÚ

„Senki mást nem becsül, szeret,
Miként magát, olyan hiven,
S hogy önmagánál van nagyobb,
Fel nem foghatja senki sem.

Téged testvérem, jó Atyám,
Jobban szeretni nem lehet,
Szeretlek, mint a kismadár,
Mely kenyérmorzsát csipeget.”

A pap hallja a kisfiút,
És vakbuzgón hajába kap,
Kabátjánál vonszolja el,
S mind bámulják, mily bölcs a pap.

Az oltárról így prédikál:
„Az ördög ül e kisfiún,
Eszével mér, holott hitünk
A legszentebb misztérium.”

A gyermek sír, kérdést se hall,
Szülői sírnak, hasztalan,
Testét csak ing takarja már,
Keze meg lába vasba' van.

S a szent helyen elégetik,
Sokan égtek itt egykoron,
Szülői sírnak, hasztalan,
Hát tehetsz ilyet, Albion?

(Vámosi Pál)

AZ ELVESZETT KISLÁNY

*Majd egykor olvassák:
- E lap kínos igazság! -
Megtudják - mily embertelen! -
Bűn volt az édes szerelem.*

Volt aranyidő,
Hol tél sose jó,
Hol ifju s édes lány
Szent fény tavaszán
Meztelen örültek sugarán.

Ifju szeretők,
Egymásra leltek ők,
Fényes kert ölén,
Hol a szentelt fény
Kinézett az éjjel függönyén.

Ott, hol kel a nap,
Füvön játszanak,
Messze a szülő,
Idegen se jő,
És a lányka bátorsága nő.

Csókban fáradók,
S újra kell a csók,
Ha az éji csend
Mélyen elmereng
És a fáradt vándor könnye reng.

A lány hazatér,
Apja bús, fehér,
Ám szelid szava
Mint a Biblia -
Óh, hogy reszketett gyöngéd Ona!

Így szól sápadón,
Gyöngén-elhalón:
Óh a félelem!
Óh bús szerelem!
Reszketeggé teszed ősz fejem.

(Hajnal Anna)

TIRZÁHOZ

Mind, kit Halandó Anyaméh szül,
A Földdel fog vegyülni végül,
Hogy lerázza az életet:
Mi dolgom akkor hát veled?

Nemünket Szégyen s Gőg teremte,
Kinyílni reggel, hullni este;
De Álommá lőn a Halál
S bánat és munka sorja vár.

Te Anyja Halandó felemnek,
Szivem gyűlölettel keverted,
S öncsaló könnyek fékein
Tartod fogva Érzékeim:

Szónak lelketlen röögöt adtál
És e Halandó Létre csaltál.
Jézus megváltott engemet,
Mi dolgom akkor hát veled?

(Somlyó György)

AZ ISKOLÁSFIÚ

Mily szép is nyáron az ébredés,
Ha rigókat ringat az ág;
A messzi vadász kürtöl, és
Csíz fujja velem dalát,
Ó, édes társaság!

De nyári reggel az iskolaút,
Jaj, az minden jót leront;
Hol bős szem les és minden únt,
A kicsinyek napja ott
Csak sóhaj s félős gond.

Ah! Olykor csüggedés nyomaszt
És szorongó órákat élek,
A könyv sem ad soha víg vigaszt
S a tudás ligetének
Csak zordon zápora tép meg.

A víg örömökre lett madár
Dalol-e rács megett?
A gyermek is, ha retteg, már
Oly ifjan szárnyszegett,
Szép, zsenge tavaszt feled.

Ó, szüleim, ha letört a virág
És széltépett a lomb,
És májusban a bimbós ág
Vidám zsengecskéire ront
Az aggodalom s a gond,

Jő-e az ágra nyár-vigalom?
Jó gyümölcs terem-e rajt?
Mit szedünk össze a bús ugaron?
Az érést áldjuk-e majd,
Ha a tél szele ránk sohajt?

(Tóth Eszter)

AZ AGG BÁRD SZAVA

Gyönyörnek gyermeke, jöjj,
S nézd, hajnal nyílt az égre:
Igazság ifju képe.
Viszályok, s felhői az észnek:
Kétség, sötét viták enyésznek.

Örök tévút a dőreség,
A láb kuszált gyökérre lép.
Ó, hány bukott el rajta már!
Éjjel, botolva, holttestekre hágnak,
Gondban élnek, nem tudva bár,
És - vak világtalant - mást vezetni vágynak.

(Tótfalusi István)

ISTENI KÉPMÁS

Kegyetlenség: emberi szív,
Féltékenység: emberi kép,
Terror: istenember-alak,
Titok: emberi öltözék.

Ember-öltözék: vert acél,
Ember-alak: kohó, s lobog,
Ember-kép: zárt kemenceszáj,
Emberi szív: éhes torok.

(Weöres Sándor)

KÉZIRATOS VERSEK ÉS TÖREDÉKEK

NE VALLD MEG SZERELMEDET

Ne valld meg szerelmedet,
Ne ismerje senki sem;
Mert a könnyű szél lebeg
Észrevétlen, nesztelen.

Elmondtam én, elmondtam én,
Szerelmem mint lobog,
Félve, fázva, reszketőn -
S ó jaj, elhagyott.

S nem is ment még messze sem,
Egy vándor arra jött,
Észrevétlen, nesztelen -
Magával vitte őt.

(Vámosi Pál)

A PARTRA LEFEKÜDTEM ÉN

A partra lefeküdtem én:
Szerelmet szenderít a sás.
A nedves szittyó rejtekén
Sirás, sirás.

A vadonban elkeseregtek
A bogáncsok és tövisek:
Valamennyit gúzsba kötötték
S maradtak örökre szüzek.

(Weöres Sándor)

ARANY KÁPOLNA

Arany kápolnát láttam én,
Hová senki se léphetett be,
S jajgatva álltak kint sokan,
Jajgatva, sírva, térdepelve.

S láttam: egy kígyó tekereg
A kapu fehér oszlopára,
S csak kúszott följebb, egyre följebb,
Az arany kárpitot lerántva,

S végig a szent márványtagon
Teljes undok hosszában ott állt,
Rubintok és gyöngyök között,
És elérve a tiszta oltárt,

Kiökrendezte sziszegőn
Mérgét a borra és kenyérre:
Én meg egy ólt kerestem, és
Ledőltem a disznók közébe.

(Somlyó György)

BARACK-CSENÉSRE KÉRVE ZSIVÁNYT

Barack-csenésre kérve zshiványt:
Csak égre mered,
Egy hölgynek mondom, az ágy hívogat,
S a szende szepeg.

De most egy angyal odalebeg,
Zshiványra kacsint
S a hölgyre nevet,
Nem szól - s a gyümölcs
Az övé, veszi el,
S még szűzen a hölgy
Vele már lehever.

(Görgey Gábor)

HALLOTTAM

Hallottam hajnal óta,
Egy Angyal ezt dalolta:
„Irgalom, Jóság, Béke
A világ menedéke.”

Szava a most-kaszált
Széna közt zengve szállt,
Míg a boglyákra mély
Árnyat nem szórt az éj.

S egy Ördög köpködött
Rekettye s lonc között:
„Irgalom nincs, csak ahol
Szegény van és nyomor;

S Jóság se kéne, ha mint
Mi, boldog a föld fia mind.”
S lehullt a nap sebesen,
S morcosan nézte a menny.

Súlyos eső szakadt,
Verte a magvakat,
A Kínból nő az Égre
Irgalom, Jóság, Béke.

(Kardos László)

BÖLCSŐDAL

Szúnyj, szúnyj, szép baba,
Éji örömet álmodva.
Húnyj, húnyj: álmodban
Sok síró kis gondod van.

Csöpp lény, képeden
Óhajaid meglessem,
Rejtett mosolyt, örömet,
Pici fortély-sereget.

Hogy puha tested megfogom,
Mosoly hajnalként oson
Arcodon és melleden,
Hol kicsiny szíved pihen.

Ó, fortélyos cselszövők,
Alvó szívedbe szökők!
Mikor szíved ébredsz,
Villámtól menny repedez.

Ontja orcád és szemed,
Míg a termés közeleg:
A fortélyos csínyhadat,
Mitől Ég s Föld meghasad.

(Károlyi Amy)

A TEMZEI NÉPET BÁNOM IS ÉN

A temzei népet bánom is én,
S a rab habokat csalóka vizén!
Ha bérenc súg a fülembe megint,
A félelem est-szele meg se legyint.

Bár dajkált egykor a temzei part,
Csali víz csapta csepp lábaimat:
Ohio, mosd el a szennyeket,
Szolgának születtem - szabad leszek!

(Görgey Gábor)

NEM JOBB GYÖNYÖRRE KELNI FEL

Nem jobb gyönyörre kelni fel,
Mint úzni éjen át?
S nappal az ifjú, hév gyönyör
Tán szégyellné magát?

A kor s a kór mustrálja csak
A kertet éjen át;
Amíg hevít ifjú erőd,
Nappal tarold a fát.

(Gergely Ágnes)

ROSSZRA VAK A SZERELEM

Rosszra vak a szerelem,
Örömré hajlik szüntelen,
Szeszélyes, röpké, szertelen,
S béklyókat old értelmeden.

Az álnokság titkot terem,
Hajlong óvatos-kényesen,
Mindenre vak, érdekre nem,
S bilincské lesz értelmeden.

(Garai Gábor)

A VADVIRÁG ÉNEKE

Amint jártam az erdőt,
Hol zöldül az ág,
Hallottam, dalt dúdol
Egy vadvirág:

„Sötétben háltam,
Siket éjbe hulltan,
Mormoltam: félek
S gyönyörbe fúltam.

Reggel nekivágtam
Színében a láznak,
Hogy új Öröm érjen,
De csak megaláztak.”

(Gergely Ágnes)

HÓPEHELY

Bolyongtam egy téli havas reggelen.
Kértem a hópehelyt - játsszék velem;
Ő játszott, s egy vízcsepp maradt a helyén,
- Gazember! - kiáltott utánam a tél.

(Petra-Szabó Gizella)

ŐSI IGAZSÁG

Úzd el csak a papi homályt,
Úzd el a nász-ravataalt,
Úzd el csak a vesztőhelyet,
S elűztél véle minden bajt.

(Petra-Szabó Gizella)

MIRTUSZFÁMHOZ

Megkötött egy mirtuszág,
Körös-körül csak virág,
Ó, mily beteg, bágyatag
Fekszem mirtuszfám alatt.
Hozzád kötve nem tudom,
Mért vagyok, szép mirtuszmom?

(Petra-Szabó Gizella)

A KARD A MORD PUSZTÁN DALOLT

A kard a mord pusztán dalolt,
A sarló a dús földeken,
Azé a halál dala volt,
De ezé lett a győzelem.

(Kardos László)

HA MÁRIS LETÉPED

Ha máris letéped s még bimbós a perc,
Meggánod, keserű könnyeket ejtsz;
S ha érett a perc, de te szökni hagyod,
El nem apasztod a könny-patakot.

(Görgey Gábor)

A TARTÓZKODÁS PORT TERÍT

A tartózkodás port terít
Friss testedre, lengő hajadra.
A célt ért vágy rajtuk a Szépség
S az Élet gyümölcsét fakasztja.

(Orbán Ottó)

ÖRÖKLÉT

Magadhoz kötöd örömöd:
A szárnyas életet töröd;
Röptében rá csókot lehelsz:
Öröklét hajnalára lelsz.

(Tellér Gyula)

GAZDAGSÁG

Szerető szemben gyöngy s rubint tüzel,
Aranyat teremnek boldog szivek.
A tétlen ebből mit sem adhat el,
A kapzsi mindezt nem veheti meg.

(Orbán Ottó)

VÁLASZ EGY LELKÉSZNEK

„Mért nem okulsz s élsz békén, mint a birka?”
„Nehogy kegyelmed gyapjamat lenyírja!”

(Orbán Ottó)

A SZERELEM MEGRIASZT

A szerelem megriaszt,
Mert emésztő lánggal ég -
Ám a nyájas álnokság
Megnyeri bárki szívét.

(Végh György)

SZÉPEK ÉDES ÉKE

Szépek édes éke: mez,
Csalfa és felesleges,
Szépek édes éke ez.

(Görgey Gábor)

ANNA FLAXMAN ÚRASSZONYNAK

Kis virág nőtt magányos völgy fűvén,
Alakra szép, de sápadt volt szegény.
Valaki - épp a Nap-tornácon állt,
Mikor dicsfénye delelőre szállt -
A tűz hágcsóiról kelt s lecsapott
A fűre, hol a kis virág lakott,
S a zsenge gyepből isteni keze
Fogta s rögtön húzta kifele;
Majd egy hegycsúcsra költöztette át -
„Ha nem virítsz most, az a te hibád.”

(Garai Gábor)

SZELLEMEM, MINT SZÖRNYÜ VAD

Szellemem, mint szörnyü vad
Éj s nap őrzi utamat,
Sugár-lelkem sír belül
Vétkemért szüntelenül.

Méretlen Mély az utunk,
Hol sírunk, vándorolunk;
Éhes, vágyó szeleken
Jár mögöttes szellemem.

Hóban kutatja nyomod,
Utad bármerre rovod,
Téli víz vagy jég suhint.
Mikor térsz vissza megint?

Büszke gúnyból tetted-e,
Hajnalom vésszel tele,
És gyanakvás, félelem
Töltsd könnyel éjjelem?

Hét szerelmem életét
A te késed vágta szét.
Könny, borzongás és fagyok
Márványából sírt rakok.

Éj s nap hét más szerelem
Sír sírjukon szüntelen,
S hét más szerelem örül
Fáklyákkal ágyam körül.

Éjjel hét más szerelem
Babért fon gyász-fejemen,
S fájva megbocsát neked
Mindenrendű vétkeket.

Mikor jössz, hogy lásd, vigaszt
Nekik új élet fakaszt?
Mikor térsz vissza, hogy élj
S fájj, míg megbocsátok én?

„Nem látsz soha, soha itt,
Égek a Győzelemig:
Életed, míg élsz, enyém,
Sírod sem lesz más, csak én.

Égen, Földön, Poklokon
Többé meg nem nyughatol,
Újulnak éjek, napok,
Úzöl, én meg szárnyalok.”

Asszonyhoz míg vonz öröm,
S Poklok Fáit nem töröm,
Tisztán fel nem érhetem
Örök-fényes életem.

Gúnyodért te szívtelen,
Szétzúzlak a szirteken,
Lényem új alakot ölt,
Meghajlok sorsom előtt.

Hagyjuk veszni a Gyönyört,
A Pokol Fáit kitörd,
S jössz velem és látod az
Örök-szép Világokat.

S minden örökléten át
Megbocsátok, megbocsátsz,
Szánkban az Ő szava él:
„Ím a Bor, ím a Kenyér.”

(Orbán Ottó)

VOLTAIRE, ROUSSEAU, HIÁBA MIND

Voltaire, Rousseau, hiába mind,
Hiába mind a gög, a gúny!
Szórjátok ti csak szét a port -
A szél az mindent visszafúj.

Mert drágakő és égi fény
Tüzét hordozza a homok;
Itt gúnyos szemetekbe vág -
Izrael útjain ragyog.

Mert Newton és Démokritos
Hires atomjai csupán
Homokszemek a partokon,
Hol Izrael sok sátra áll.

(Petra-Szabó Gizella)

REGGEL

Harag hágóin át
Nyugat szelid nyomát
Keresve, mély
Bűnbánattal megyek,
Engesztelés vezet
A hajnalfény felé.

Kardom hegyét a könny
Lemarta; vak dühöm
Már messze jár;
A hős Nap rámköszön,
S hálás könny-függönyön
Át égre száll.

(Garai Gábor)

MADÁRSZERELEM

„Hol a házad, mondd, madár!
S este milyen tanya vár?
Milyen fészek, milyen lomb?
Óh, te rétek dísze, mondd!”

„Áll egy szép fa társtalan:
Ott busulok egymagam.
Hajnal issza könnyemet,
Este nem hoz örömet.”

„Én meg téged kívánlak,
Kincse-hangja a nyárnak;
Nappal erdőn kószálok,
Éjszaka sirdogálok.”

„Énérettem sirdogálsz?
Engem kívánsz? Engem vársz?
Bánatomnak vége hát!
Óh, szerelmes jóbarát!”

„Gyere, hí csöpp lugasom,
Zöld falomb közt, magoson.
Öröm szárnyán röpülünk,
Virág alatt megülünk.”

(Babits Mihály)

A MOSOLY

Van Mosoly, Szereteté,
És van család Mosoly,
S van a Mosolyok Mosolya,
Miben e kettő egybefoly.

S van Szigor, Gyűlöleté,
S van a Dölyfnek is Szigora,
És a Szigorok Szigorát
Nem tudod feledni soha,

Mert a Szív Közepébe tapad
S Csontod Velejébe hatol;
De az összes volt Mosolyok közt
Csak egy van oly Mosoly,

Mire Bölcsőd és a Gödör közt
Csak egyszer nyílhat a szád;
De ha egyszer nyílik, örökre
Meggzűnik a Nyomoruság.

(Devecseri Gábor)

AZ ARANY HÁLÓ

Hajnalban három Hajadon:
„Hová mégy, ifjú, utadon?
Jaj, fájdalom! Jaj, fájdalom!” -
Kiált, könny árad arcukon.
Az egyik lángba öltözött,
A másik vas-szálak között,
Könny- s jaj-köntösben a harmadik,
Tündöklése majd megvakít.
Arany Háló a karjukon,
Hogy szétterítsék a gallyakon.
Én szánva néztem s könnyesen,
Hogy múlik Szépség s Szerelem,
Mert fölemésztí kósza láng
S a vágy, a szüntelen-falánk,
És nappali-éji könny-köpeny,
Lelkem szétolvadt teljesen.
Látták, könnyem mint omol,
S egy eget-csábító Mosoly
Emelte a Hálót, mint puha
Pelyhes Szárny, a légbe, a
Reggel fölé, ott fenn feszül.
S én lent bolygok egyedül,
Lelkem olykor lángba hull,
Másszor vas-szál ejt rabul,
Másszor könny s jaj reng velem.
Jaj, mikor nyílsz, reggelem?

(Devecseri Gábor)

A LÉLEKUTAZÓ

Az emberhonba vitt utam,
Férfi- s Nőhon tájaira,
S hallottam-láttam oly vadat,
Mint hús Föld vándora soha.
Kéjben szülik a Kisdedet
És vad kínban fogannak ott,
Ahogy mi vígan aratunk,
Bár könny közt vetjük a magot.
S ha fiú lesz a Kisbaba,
Egy Öregasszony viszi el,
Szirtre szegezi s jajsavát
Aranycsészébe szedi fel.

Fejére vastövist kötöz,
Keze-lábába szúr sebet,
Szívét kivágja oldalán:
Hadd tudjon hőt és hideget.

A gyermek idegét keze
- Mint pénzt fösvény - számlálja meg,
Annak jaján él, s ifjodik,
Ahogy az egyre öregebb.

Mígnem csuromvér ifjú lesz
A gyermek, s ő: Szűzecske, szép,
Az összetépi láncait,
S őt köti, lelni gyönyörét.

S mint Gazda földjébe magot,
Testébe veti önmagát,
Lakhelye, kertje lesz a Szűz,
S hetvenszeres gyümölcsöt ad.

Majd Vén Árnny lesz az ifjuból,
S bolyong, mint Földi Hulladék,
Ékkövel, arannyal tele,
Nagy szorgalma jutalmaképp.

Kincsei: Lelke ékei,
Vágy-telt szemből hullt gyöngy s rubin,
Fájó szív nagy-sok aranya,
Mártír-jaj s hars szerelmi kín.

Kincsei: étke-itala,
Koldús- s szegénynek java táp;
Vándornak, aki útra kelt,
Mindig megnyitja ajtaját.

Fájdalma azok öröme,
Zeng-bong tőlük fal és tető;
Míg a tűzhely lángja közül
Egy lány-baba nem kél elő.

Tiszta tömör tűz a baba,
S ékkő, s arany, hogy senki se
Meri testét érinteni,
Vagy gyolcsába pólyázni be.

A lány Ahhoz megy, kit szeret,
Ifjú, öreg, dús vagy szegény;
A vén Gazdát kikergetik,
Legyen koldús más küszöbén.

S ő sírva messzi útra kél,
Míg befogadják valahol,
S gyakran vak, hajlott, nyomorult,
Mire egy lány hozzáhajol.

Vegyíteni jeges Korát
A lányt szegény átöleli,
S tűnik szeme elől a Lak,
S a Kert is és Örömei.

Vendége tűnik százfelé
- Másult szem mindent másra vált -,
Félsz lepi érzékszerveit,
Sík Földje Gömbbé összeállt.

Csillag, nap, hold, mind elfakul,
Csak végtelen puszta marad,
S nincs már itala-étele,
Csak körben a vak sivatag.

A Lány szűz ajka mézt csepeg,
Mosolya kenyér- s bor-teli,
Szeme-játéka fürge, vad:
S ez őt kisdeddé bűvöli.

Mert míg eszik s iszik: leszen
Nap nap után fiatalabb,
S együtt a vad sivatagon
Nagy-rettegve bolyonganak.

S mint vad Szarvas, elfut a Lány,
Félelme lesz száz vad bozót,
Ő éjjel-nappal üldözi,
Míg Vágy sző rá varázslatot.

Vágy s Gyűlölet varázsol ott,
Mígnem a puszta tele már
Vágy útvesztőivel, ahol
Oroszlán, Farkas, Medve jár.

A férfi makacs baba lesz,
S a lány anyó, ki csak zokog;
Itt járnak a szerelmesek,
S közel a Nap s a Csillagok.

Eksztázist ontanak a fák
Mindre, ki e pusztán halad;
Majd város épül, rengeteg,
S pásztoroknak sok tünde lak.

Ám ha a Babát meglelik,
Fél az egész táj, s így kiált:
„Itt a Baba! Megszületett!”
És menekül, ki merre lát.

Mert ki e mord kis alakot
Érinti: elsorvad keze;
Oroszlán, farkas, medve fut,
A fa gyümölcsét ejti le.

S nincs, ki e mord kis alakot
Megfogja, csak ki Nő s öreg;
Az meg egy szirtre szegezi,
S mint mondtam: minden úgy pereg.

(Tellér Gyula)

AZ ÁLMOK ORSZÁGA

„Ó, ébredj, ébredj, kicsikém,
Gyémánt voltál anyád szívéen,
Miért sirtad át az éjszakát?
Ébredj, karjában tart apád.”

„Ó, mily hon az álmok hona?
Milyen hegy-völgye, folyama?
Anyám ott koszorut kötött,
Parti szép liliomok között.

Kisbárányok közt édesen
Fehér ruhában járt velem,
Örömkönny, galamb panasza...
Ó, mikor térek meg oda?”

„Fiacskám, én is a szép folyón
Bolyongtam éjjel álmodón,
S bár csöndes, meleg ott a víz,
Nem akadt révész, ki általvisz.”

„Ó, apám, apám, mi lesz velünk,
Itt bús félelemben elveszünk.
Az álmok országa be jobb, be szebb,
A hajnalcsillag fénye felett!”

(Hajnal Anna)

A KRISTÁLY-SZOBA

A Lány a Réten elfogott,
Vidáman épp táncoltam ott,
Aztán a Szobájába vitt
S egy aranyos Kulccsal becsukott.

Az ő szobája Színarany,
Gyöngy és Kristály a padlata,
És bent egy Világ látható,
S egy picike Holdas Éjszaka.

S láttam bent egy más Angliát,
S egy másik Londont, másik Towert,
Temzét és Dombok oldalát,
S egy másik gyönyörű Surrey Bowert.

Egy másik Lányt, mint ő maga,
Áttetszőt, fénylőt, kedveset,
Egymást zárták ők hármasan -
Be édes félsz reszkettetett!

Ó, mily mosoly! hármas Mosoly
Töltött el, bensőm feltüzelt;
A Lányhoz Csókra döltem én,
S a szám egy Hármas Csókra lelt.

S a benső Formáért kezem
Lendült, vad lángban remegő,
De széttört a Kristály-Szoba;
És mi lett? Síró Csecsemő -

Vad réten síró Csecsemő
S halvány Nő a gyermek felett,
S én jajjal töltöttem megint
Ott kint a száguldó Szelet.

(Devecseri Gábor)

WILLIAM BOND

Furcsa, hogy oly kelekótya mind
És szíve szerint bizony ölne a lány,
S hogy meg akar halni William Bond,
Mert oly beteg és halovány.

Templomba tért egy májusi nap,
Tündérek szálltak a légbe fent,
De elűzte őket egy angyali szó,
S ő bánatosan, komoran hazament.

Faluba, városba nem sietett,
Nem látta többet a nyáj meg a rét,
Körötte nagy-nagy fekete köd,
Lefeküdt, párnára hajtva fejét.

Egyik őrangyal őrzi fejét,
Másik őrangyal lába felett,
Középen nagy-nagy fekete köd,
Középen az ágyban a gyöngye beteg.

Jobbra csak áll Mary, oly szomorú,
És húga, Janka, baloldalon,
Könnyüket issza a fekete köd,
S a betegben enyhül a fájdalom.

„Ó, William, ha Maryt nem szereted,
És Marynél kaphatsz tán jobb szeretőt,
Hát legyen a másik az asszonyod,
S Mary Green szolgálja, vedd csak el őt.”

„Találtam, Mary, más szeretőt,
Én már szerettelek épp eleget,
Legyen hát ő hites asszonyom,
Mert mit is kezdjek én teveled?

Hajadon hidegen felsüt a hold,
Búskomor arcod is oly halovány,
A Másik: nap, csupa láng, csupa fény,
Oly piros, oly pozsgás az a lány.”

Megszédült Mary, a földre rogyott,
Földre a kedvese lábainál,
William s Janka emelte fejét,
Hogy éled-e még, hogy éled-e már?

És Mary ocsúdva körültekint,
S hogy kedvese mellé fekteték
A puha ágyon jobbfelől,
Oly közel érzi kedvesét.

S táncol az üzött tündérhad
Kis Mary sugárzó arca előtt,
Vánkosán lebben a sok pici láb,
S elmenekülnek a Gondviselők.

A fény fia, hittem, a hő szerelem,
Pedig ott él az, hol sápad a hold,
Nem a nap sugára égi lakása,
De az éj - ott lágyan szíveket old.

Keresd, ahol élnek a társtalanok,
A meztelenek s a vigaszt-epedők,
Hol az éj komorul, hol a tél hava hull:
A Szerelem ott van, ott leled őt.

(Görgey Gábor)

AZ ANGYAL

Az Angyal - születésem elnöke -
Így szólt: „Kéj- s kedvből gyúrt lényecske, te,
Menj, szeress, Földi Hívság ne vonzzon sose.”

(Tellér Gyula)

„ÖRÜLT” - MONDTÁK

„Örült” - mondták énrám, s rád, hogy: „Hülye”.
Vajon rád vagy rám irigyebbek-e?

(Tellér Gyula)

HOMÉROSZI HŐS

Homéroszi hős aligha vagyok,
Ellenségemnek pardont nem adok,
Jóságomra csak barát érdemes,
Barátságáért bére éppen ez;
Ki ellenséghez jó: javára tesz,
S ezzel barátja ellensége s árulója lesz.

(Tellér Gyula)

VAN, AKI

Van, aki pusztításra lett, aki
A világot otthonává teszi,
S az ilyen bármi aljas, rongy lehet:
Megkapja a „derék ember” nevet.

(Tellér Gyula)

MIT LÁTTAM: A SÍRÜREGET

Mit láttam: a Sírüreget
Királynénk velem nézte meg.
Most Poklok Üregét lesem:
Mutatni kinek merhetem?
Mely szép test- s léleknek nem árt
Látni az Alvilági Árt?
Egremont grófnő nézheti,
Mint fonnak Poklok lángjai,
S ha elfordul is, én, konok,
Míg Ég s Föld megvan: alkotok,
Csodálnak nemes szellemek,
Szél szárnyán Irigység lebeg,
Újra nyomják karcaimat,
Ifjú pompájuk nem apad,
El egyikük sem évülő.
Verje, nem győzi az Idő!
Mert Korunk sárvize felett

Atlant Hegyére épített
Arany Házamban, odafenn
Tündöklük mind örökösen.

(Tellér Gyula)

FELRIADTAM EGY HAJNALON

Felriadtam egy hajnalon:
„El innen, el! Mi kell? vagyon?
Kincsért fohászkodsz? El, csak el!
A Mammon szürke trónja e hely!”

Szóltam: „Ugyancsak érdekes,
Azt hittem, Isten trónja ez,
Hisz amiért fohászkodom,
Nem is lehet más, mint a vagyon.

Lelki Vígságom, Lelki Javam,
Barátok, Egészség bővibe van.
Van Nőm, ki szeret, s én is szeretem -
Csak Testi Gazdagságom nincs nekem.

Éjjel és nappal vélem az Úr,
Orcája előttem el nem borul.
Ki a bűnnel vádol, mellettem áll,
Pénzes zsákom a lábainál.

A földieket az Úr véle adatja
S ha őt imádnám, még többet is adna,
Így hát gyötörhet bármily gonoszan,
Én nem imádom Önt, Sátán Uram!

Imádkoznom se kell kincseimért,
Isten kevés imámból is ért,
És miként tornyáról ismert egy templom,
Imám ha száll is, csak másokért mondom.

Ha - mondja - Istenként nem tisztelek,
Megrontja jósorsom és ételem.
Ám mit sem adok én, Sátán Úr, arra,
S ön is úgy tesz majd, mint Isten akarja.”

(Tótfalusi István)

AZ ÖRÖKKÉVALÓ EVANGÉLIUM

(Részletek)

Krisztus, kit látsz talán te, más,
Mint kit elém hoz a látomás.
Horgas orru vagy, Krisztusod szintén,
Pisze orru az enyém, mint én.
Tied mindenkit barátul fogad,
Az enyém vakoknak mond példázatokat.
Gyűlöli az enyém a tied világát,
Poklom kapui Mennyedtet zárják.
Sókratés tanította, védte,
Mi Melétosz szerint átok a népre.
Kajafás meg volt győződve róla,
Hogy ő az ember gyámolítója.
Bujjuk a Biblia szent szövegét,
S hol fehéret olvasok, te látsz feketét.

*

Alázatos volt-e, vagy bármi tette
Jézusnak alázatot mutatott-e?
Még gyermek volt és már megszökött,
Hagyta szüleit kétségek között.
Keresék őt három napon át
S neki ily szavak hagyták el ajakát:
„Földi szülők nem kötnek engem;
Atyám dolgait kell cselekednem.”
A tudós farizeus, tele pénzzel,
Hozzá beosont, titokban, éjjel,
S ő vaspennával véste szívére:
„Szüless újra, így jutsz az égbe.”
Büszke volt, pénzt el nem fogadott,
Írástudókra nem sokat adott.
Művészettel formálta szavait:
„Kövess: szívem alázatos, szelid,
Kapzsiság hálója így nem fenyeget,
S Falánkság csapdája nem árt neked.”

*

Láttam Jézust, mikor elérte a vég;
Mi nekem alázat, nekik büszkeség.
Barátot adsz ki, ha ellenséget szeretsz.
Jézus bizonynyal nem kívánja ezt.
Minden tette nemes daccal tele,
Ez volt az ok, hogy végeztek vele.
Lett volna csúszó-mászó Antikrisztus,
Kedvünk kereste volna, annyi biztos:

Zsinagógákba osont volna lopva,
Nem förmedt volna Vénekre s Papokra.
Alázat nem Isten szerint való.
Nem akarhat ilyet, csak rossz manó.
Jézus e pályát járta küzdve:
Istenhez szelid volt, emberhez büszke.
Király, főpap nyugét se türte,
Őket a nép előtt csepülte.
Isten előtt magát megalázta
S ekkor zuhant rá a kegyetlen pálca.
„Miért élnél hunyázkodva, hisz
Az öröklét a hazád neked is.
Ember vagy, több Isten se lehet,
Tanuld imádni emberségedet.
Im ez az élet főparancsa.
Ébredj, készülj a Szellemi Harcra,
S a Bosszu napját így megéred,
Ha eljön majd a Végítélet.
Isten bár irgalmas, hosszútűrő,
Nem ment meg az ítélet rémeitől.
Könyörögsz értük a Keresztfán
S Bosszut állsz az Ítélet Napján.”
Felelt Jézus, mig az ég dörgött:
„Én a világért nem könyörgök.
A Kertben ajkam fohászkodott,
A Testnek kértem Bocsánatot.”
Teheti-é ezt anyaszülte lény,
Kitől még messze a Hajnali Fény,
Mikor a Lélek Álomba merül
S Arkangyalok sirnak körös-körül,
S ő a Fény ellen zúdítja itt
Egy halálos éj rostjait,
Töprengve káprázat képein,
Ön-Ellentmondás kétségein?
Alázat: kétség; tép, nyomorgat,
Kioltja a Napot s a Holdat,
S tüskés szárai elfödik
A Lélek drágaköveit.
Az élet a Lélek Öt Ablakán át
Nem látja, csak torzult világát,
S hited lesz egy hazug világ,
Ha csak szemeddel s nem szemeden át
Látod, mit az éj ad s elvesz az éj,
Mig fényárban a lélek álma mély.

*

Jézust Tiszta Szűz szülte-e,
Kinek szűk lelke volt s bús szeme?
Ha a Bűnt magára kellett vennie,
Anyjának szajhának kell vala lennie,

Épp olyanak, mint Magdaléna,
 Ki hét ördögnek volt Hajléka.
 Vagy a zsidó szűzek sorsa rosszabb,
 Szívja őket egész gonosz had?
 Vagy mit vett Jézus magára, hogy
 Nekünk megváltást hozhatott?
 Testet, Kisértés eszközét,
 Mit bánat és kín karma tép?
 Vagy oly testet, melyet nem ér
 Alacsony, bűnös szenvedély?
 De mondják, nem bukott soha el.
 Kérdezd Kajafást, ő megfelel.
 „Szidta a Szombatot és szidta
 A Szombat Istenét s leszakítva
 A Rossztét Lelkekről a lakatot,
 Halászokat papokká avatott,
 S a Titkos Bűnök Sátorát
 Felfordítá s rombolt tovább,
 Véres harcok vad terveit
 Szőtte csillagtól csillagig.
 Akart oly törvényszéket itt,
 Melyben az ördög tetvésszékedik...
 »Kövesd szüleid!« Erre mit felelt?
 »Asszony, mi dolgom van veled?
 Földi szülők nem kötnek engem:
 Atyám dolgait kell cselekednem.«
 Földi Szülők és földi Isten
 Sújtó kezét gúnyolta itt lenn.
 Tanítványai száma hetven,
 Küldte őket Vallás és Állam ellen.
 Igazság kardjától estek el,
 Gyilkosuk ő volt, ezt látni kell.
 Otthagya apja műhelyét,
 Hontalan bolyongott szerteszét,
 Mások munkáját lopta meg,
 Kijátszva a törvényeket.
 Feslett nők és adószedők,
 Ezek hangolták kedvre őt,
 A Rossz Nőt védelmébe vette,
 Hogy ne ítélkezzünk felette.”

*

Szűz volt-e Jézus? vagy adott-e leckét
 Arról, hogy mi is a Szűzesség?
 Kigyúlt a Hajnal, mint a fáklya,
 Mária házasságtörését látva.
 Rengés rázott földet, eget,
 Mikor a Szerelem fölfedetett.
 Jézus Mózes székébe üle,
 S hozták a remegő Nőt eleibe.

Meg kele kövezni Mózes szerint,
Ám nyisd ki füled, Jézus mire int:
Mózes törvényire tette kezét
S a régi ég megrettenék
Mint átkokkal berótt pergamen,
Mit felgöngyölnek hirtelen.
Várt a csupasz Föld félve, vágyva,
Hitvány agyag volt titkos ágya,
A Sinaihoz ér im az isteni kéz
S a véres frigyláda semmibe vész.
Átleng a földön Isten szava,
Miként az Édenkerten valaha:
„Jó és Rossz nincs többé! Hallj csodát:
Hallgatnak a sinai harsonák -
Ne írj már Isten ujja - elég!
Tisztátalan lesz jeleidtől az ég!
Te jó vagy, nincs más jó kívül
S bűnös nem dobhat másra követ.
Ha csak Jó vagy - Isten lehetsz,
Vagy farizeus - mást nem tehetsz.
Te Isteni jelenlét Angyala,
Ki e testet teremted vala,
E Törvényeket miért írtad?
Pokol éj-torkai miért nyíltak?
Ha tőled elragadom magamat:
Helyedben egy hideg leprás marad.
Bár oly tiszta voltál s mennyei-szép,
Hogy melletted Szennyes volt az Ég,
S bár esküd elsápasztá az eget,
Bár Pokol börtönét formálta Frigyed
És bár kezéd káoszt teremte,
Melynek kígyó volt a lelke,
Mégis az Isteni lehelet
Mindent felold és ez: szeretet.
Ne félj, Mária! A Hét Ördög
Nem gyötri lelked: végsőt hörgött.
Bűnöd előlem el ne rejtse,
Hogy bűnbocsánatot vehess.
Egy Ember sem ítélte el téged?”
„Egy sem, Uram.” „Akkor mily ítélet
Hullhat rád? Tüstént kijőjjetek,
Ti bukott Égi szellemek,
Kik feledve, hogy mi az ős szeretet,
Egy félénk Galambot üldöztetek!
Lába előtt hajoljatok meg,
S lába előtt a port egyétek!
Kik Vak Gyűlöletbe hulltatok,
Im Szeretetet kolduljatok!
Mi volt Szerelmed? Volt-e más

Valaha, mint sötét csalás?”
„Rég cserbenhagyott a Szerelem,
Csaltam bizony, hogy legyen kenyerem;
Kivánság, szokás volt csak ez,
Semmiség, szóra sem érdemes.
De szégyennek, bűnnek mért nevezik
A Szerelem Szentélyét, hol Isten lakik?
S a titkos frigyláda mért rejti el
A Csupasz Emberi formát, ami isteni jel?
S törvénytelennek mért gyalázzák,
Amin a lélek bontja ki szárnyát?
Bűnöm ez volt, Uram, mikor a Sátán
Szolgáit először bebocsátám.
Mig Szüzesség példája voltam,
Szerelmet, Istent káromoltam.
Igy gerjedt bennem paráznság,
Igy gyúlt szivemben garázda vágy.
Ki megbocsátottad vétkeket,
Megbocsátod-e Szentségtörésemet?
Megtérsz-e, mondd, e zord pokolba,
Égő keblemben mint lakodba?
Vajon tudsz-e halni, hogy éljek,
S könyörölni tudsz-e, ha kérlek?”

*

Ez a Jézus senkinek se jó -
Elveti angol és zsidó.
(Képes Géza)

.oOo.